

Allmänt om allemansrätten

Allemansrätten är inte en formell lag utan bygger på en gammal sedvana. Denna sedvana har senare stärkts i vår grundlag, som slår fast att ”alla ska ha tillgång till naturen enligt allemansrätten”. Det är en unik rättighet som balanserar markägarens rätt att äga sin mark med allmänhetens rätt att vistas i naturen. Kärnan är därför frihet under ansvar, och den enklaste regeln är **”inte störa, inte förstöra”**. Denna princip gäller i hela naturen – både på land, i vatten och under ytan.

Det är svårt att veta vem som äger marken eller vattnet på plats, men i princip all mark och allt vatten i Sverige ägs av någon. Allemansrätten gäller dock oavsett ägare, det viktiga är att du befinner dig utanför hemfridszonen. Den är det privata området närmast ett bostadshus där ägaren har rätt att vara ostörd. Du får inte använda bryggor som ligger inom en hemfridszon utan lov. Däremot kan du tillfälligt använda en brygga som ligger utanför denna zon för en kort rast, så länge du inte stör och flyttar dig om ägaren dyker upp.

De flesta vikar är fria att använda tack vare allemansrätten, som ger dig rätt att tillfälligt lägga till och övernatta ett par dygn i naturhamnar. Men det är särskilt viktigt att du följer principen om att inte störa och inte förstöra i populära vikar. Visa hänsyn till både naturen genom att undvika att skada känsliga miljöer, och till andra båtägare genom att inte skapa trängsel eller onödigt oväsen.

Om en markägare ber dig flytta på dig, kom ihåg att du har rätten på din sida så länge du är utanför hemfridszonen och inte stör. En markägare kan inte med hot eller våld tvinga dig att flytta. Men även om du har rätt är det i de flesta fall bäst att undvika en konflikt. Din säkerhet och trygghet är alltid viktigast, och det smartaste valet är oftast att flytta på dig för att säkerställa en trevlig upplevelse för alla.

Några generella råd för ett båtbesök i en vik:

- *Välj ankringsplats med omsorg.*
- *Håll avstånd till hemfridszonen.*
- *Visa hänsyn till djur, natur och andra människor.*
- *Ta hand om avfall.*
- *Planera i förväg.*